

Rafał Rosiński
Politechnika Koszalińska

Obciążenia fiskalne pracy mikroprzedsiębiorstw w Polsce

FISCAL BURDEN ON LABOR OF MICRO-ENTERPRISES IN POLAND

Celem artykułu jest przedstawienie i analiza obciążeń fiskalnych pracy mikroprzedsiębiorstw w Polsce z wyodrębnieniem obciążeń osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą w ramach tzw. samozatrudnienia oraz obciążeń odprowadzanych przez przedsiębiorcę za pracowników. W artykule zostały zaprezentowane ponadto uwarunkowania fiskalne prowadzenia działalności gospodarczej na podstawie danych pochodzących z raportu Doing Business 2018 opracowanego przez Bank Światowy (World Bank Group). Zasadniczą kwestię w zakresie obciążeń fiskalnych pracy odgrywają obciążenia parafiskalne pracy, wyrażające się w obowiązkowych składkach na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, co stanowi dla mikroprzedsiębiorstw jedną z większych barier w prowadzeniu i rozwoju działalności gospodarczej. W ostatnich latach Polska uzyskała znaczącą poprawę w kryterium dotyczącym czasu poświęconego rozliczeniom podatkowym.

Słowa kluczowe: koszty pracy, obciążenia fiskalne, mikroprzedsiębiorstwo.

Wprowadzenie

Największą grupę wśród przedsiębiorców stanowią mikroprzedsiębiorstwa, które często stanowią jednoosobową działalność gospodarczą lub przedsiębiorstwo zatrudniające kilku pracowników. Jedną z podstawowych barier prowadzenia działalności gospodarczej przez mikroprzedsiębiorstwa jest bariera finansowa uwidaczniająca się między innymi w wydatkach związanych z obciążeniami fiskalnymi, tj. podatkowymi i parafiskalnymi. Obciążenia fiskalne są nierozzerwalnie związane z funkcjonowaniem mikroprzedsiębiorstw, a zasadniczą ich część stanowią obciążenia ponoszone na rzecz Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Celem artykułu jest przedstawienie i analiza obciążeń fiskalnych pracy mikroprzedsiębiorstw w Polsce z wyodrębnieniem obciążeń osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą bez zatrudniania pracowników, tj. w ramach tzw. samozatrudnienia oraz obciążeń odprowadzanych przez przedsiębiorcę za pracowników zatrudnianych w ramach umowy o pracę. W artykule zostaną zaprezentowane ponadto uwarunkowania fiskalne prowadzenia działalności gospodarczej na podstawie danych pochodzących z raportu Doing Business 2018 opracowanego przez Bank Światowy (World Bank Group).

Istota obciążenia fiskalnych pracy mikroprzedsiębiorstwa

W 2016 r. działalność gospodarczą w Polsce prowadziło 2.004 tys. przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób (mikroprzedsiębiorstw), a w grupie mikroprzedsiębiorstw

dominowały jednostki należące do osób fizycznych (90,5%, tj. 1814,4 tys. podmiotów)¹. Miesięczne wynagrodzenie brutto pracowników zatrudnionych w mikroprzedsiębiorstwach na 1 zatrudnionego w 2016 r. ukształtowało się na poziomie 2577,2 zł².

Specyfika funkcjonowania mikroprzedsiębiorstw związana jest ze stosunkowo dużymi kosztami transakcyjnymi związanymi z realizacją obowiązków dotyczących ubezpieczeń społecznych, przepisów podatkowych dotyczące przede wszystkim podatku dochodowego oraz podatku od towarów i usług oraz obowiązków dotyczących prowadzenia odpowiednich ewidencji księgowych i systemu rachunkowości podmiotu co sprawia, że od wielu lat są one zaliczane do podstawowych barier funkcjonowania i rozwoju najmniejszych podmiotów gospodarczych³.

Zasadniczą częścią obciążeń mikroprzedsiębiorstw stanowią obciążenia fiskalne pracy. Obciążenia fiskalne pracy związane są z ponoszeniem wydatków na rzecz budżetu państwa, samorządu oraz innych instytucji publicznych, m. in. związanych z funkcjonowaniem Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W przypadku mikroprzedsiębiorstw obciążenia fiskalne pracy możemy podzielić na dwie grupy. Pierwsza z nich dotyczy właściciela jako osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą a druga związana jest ze stosunkiem pracy zawierającym pomiędzy przedsiębiorcą a pracownikiem.

Właściciel mikroprzedsiębiorstwa podlega następującym obciążeniom fiskalnym pracy: podatek dochodowy od osób fizycznych, obowiązkowe składki ubezpieczenia społecznego – emerytalne, rentowe, wypadkowe, dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, składka na rzecz ubezpieczenia zdrowotnego oraz składki na rzecz pozostałych funduszy celowych, m. in. Fundusz Pracy.

W przypadku pracowników zatrudnionych przez przedsiębiorcę obciążenia fiskalne pracy są podobne jak w przypadku właściciela mikroprzedsiębiorstwa, z tą różnicą że ubezpieczenie chorobowe jest ubezpieczeniem obowiązkowym. Zróżnicowanie wielkości tych obciążeń uzależnione jest od formy zatrudnienia oraz od podstawy wymiaru tych składek, która inna jest w przypadku właściciela i pracownika⁴.

Obciążenia fiskalne osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą

Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą zobowiązana jest do odprowadzania składek za siebie na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe, zdrowotne, na Fundusz Pracy oraz zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych uzależnione od wysokości osiągniętego dochodu. Fakultatywnie może odprowadzać składki na ubezpieczenie chorobowe. Wysokość składek na rzecz ubezpieczenia społecznego oraz na Fundusz Pracy uzależniona jest od prognozowanego przeciętnego

¹ Działalność gospodarcza przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób w 2016 r., GUS, Warszawa 2017, s. 1.

² Ibidem, s. 5.

³ M. Matejun, Obciążenia ewidencyjne i fiskalne małych i średnich przedsiębiorstw, [w:] M. Matejun (red.), Zarządzanie małą i średnią firmą w teorii i w ćwiczeniach, Difin, Warszawa 2012, s. 159.

⁴ R. Rosiński, Znaczenie obciążeń fiskalnych pracy w rozwoju mikroprzedsiębiorstw w Polsce, Ekonomiczne Problemy Usług nr 50, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2010, s. 346.

miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej (w 2018 roku jest to kwota 4443 zł). Podstawę wymiaru tych składek stanowi 60% ww. wynagrodzenia, czyli 2665,80 zł, natomiast w przypadku ubezpieczenia zdrowotnego podstawę wymiaru stanowi 75% wartości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, czyli 3554,93 zł⁵. Wysokość stawek, podstaw wymiaru i minimalnych składek na rzecz paropodatkowych obciążeń osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Wysokość minimalnych składek na ubezpieczenia społeczne oraz na Fundusz Pracy osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą w 2018 roku

Wyszczególnienie	Stawka	Podstawa wymiaru w zł	Składka	% przeciętnego wynagrodzenia
ubezpieczenia emerytalne	19,52%	2 665,80	520,36	11,71%
ubezpieczenie rentowe	8%	2 665,80	213,26	4,80%
ubezpieczenie wypadkowe*	1,80%	2 665,80	47,98	1,08%
Fundusz Pracy	2,45%	2 665,80	65,31	1,47%
ubezpieczenie zdrowotne	9%	3 554,93	319,94	7,20%
Suma obciążeń paropodatkowych	x	x	1 166,85	26,26%
dobrowolne ubezpieczenie chorobowe	2,45%	2 665,80	65,31	1,47%

* kwota składki na ubezpieczenie wypadkowe obliczona stopą procentową w wysokości 1,80% właściwą dla płatników składek zgłaszających w poprzednim roku kalendarzowym do ubezpieczenia wypadkowego przeciętnie miesięcznie nie więcej niż 9 osób

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZUS.

Łączne obciążenia paropodatkowe przedsiębiorcy wynikające z faktu samozatrudnienia wynoszą minimalnie miesięcznie 1 166,85 zł, co stanowi 26,26% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w Polsce w 2018 roku. Poziom tych obciążeń stanowi często barierę w zakładaniu i prowadzeniu działalności przez jednoosobowego przedsiębiorcę. Istnieje możliwość obniżenia wielkości odprowadzanych składek na rzecz ubezpieczeń społecznych dla nowopowstałych przedsiębiorców przez okres 2 lat, jeżeli prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą spełniają następujące warunki:

- nie prowadzą lub w okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej nie prowadziły pozarolniczej działalności,
- nie wykonyują działalności gospodarczej na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub poprzednim roku kalendarzowym wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej⁶.

W tabeli 2 na zaprezentowano wysokość minimalnych składek na ubezpieczenie społeczne dla nowopowstałych przedsiębiorców, tzw. „mały ZUS przedsiębiorcy”.

⁵ Zakład Ubezpieczeń Społecznych - www.zus.pl (10.04.2018).

⁶ Ustawa z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, Dz.U. 1998 Nr 137 poz. 887 ze zm., art. 18a ust. 2.

Tabela 2. Wysokość minimalnych składek na ubezpieczenia społeczne w 2018 roku dla nowopowstałych przedsiębiorców

Wyszczególnienie	Stawka	Podstawa wymiaru w zł	Składka	% przeciętnego wynagrodzenia
ubezpieczenia emerytalne	19,52%	630	122,98	2,77%
ubezpieczenie rentowe	8%	630	50,40	1,13%
ubezpieczenie wypadkowe	1,80%	630	11,34	0,26%
ubezpieczenie zdrowotne	9%	3 554,93	319,94	7,20%
Suma obciążeń paropodatkowych	x	x	504,66	11,36%
dobrowolne ubezpieczenie chorobowe	2,45%	630	16,44	0,37%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZUS.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla tych osób w 2018 r. stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa niż 630 zł (30% kwoty minimalnego wynagrodzenia w 2018 r.)⁷ Składka na ubezpieczenie zdrowotne pozostaje bez zmian. Składka na Fundusz Pracy nie wystąpi, jeżeli przedsiębiorca nie posiada innych tytułów do ubezpieczenia społecznego oraz gdy podstawa wymiaru składek nie przekroczy minimalnego wynagrodzenia za pracę. W tym przypadku suma łącznych obciążeń wynosi 504,66 co stanowi 11,36% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w Polsce w 2018 roku. Ponadto, gdy osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą jest zatrudniona w ramach stosunku pracy, gdzie od jej wynagrodzenia odprowadzane są składki na ubezpieczenia społeczne, opłaca ona tylko składkę na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 319,94 zł w 2018 roku.

Oprócz obciążeń paropodatkowych mikroprzedsiębiorcy, działający jako osoba fizyczna prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, opłacają także podatek dochodowy od osób fizycznych od osiągniętych dochodów. W tym zakresie mają możliwość wyboru różnych form opodatkowania, tj. opodatkowanie na zasadach ogólnych wg progresywnej skali podatkowej ze stawkami 18% i 32%, opodatkowanie podatkiem liniowym – 19 % lub wybór uproszczonych form opodatkowania w postaci ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych czy karty podatkowej, jeżeli wykonywany przedmiot działalności gospodarczej nie wyklucza tych form opodatkowania. Zróżnicowane uregulowania prawne, często zmieniające się przepisy oraz związana z tym różna wysokość zobowiązań publicznoprawnych wynikająca z samozatrudnienia z jednej strony komplikuje polski system obciążeń fiskalnych, a z drugiej pozwala mikroprzedsiębiorcom optymalizować obciążenia fiskalne. Optymalizacja obciążeń fiskalnych, a przede wszystkim prawidłowe i terminowe rozliczanie się, zmusza często mikroprzedsiębiorcę do korzystania z usług zewnętrznych związanych z zatrudnieniem odpowiedniego pracownika lub zleceniu wykonywania tych czynności biuru rachunkowemu czy podatkowemu (outsourcing).

Obciążenia fiskalne związane z zatrudnieniem pracowników w Polsce

Prowadzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw związane są z zatrudnianiem pracowników. W tym przypadku mikroprzedsiębiorca zobowiązany jest do rozliczania swoich

⁷ Zakład Ubezpieczeń Społecznych - www.zus.pl (10.04.2018).

pracowników z tytułu zobowiązań publicznoprawnych, a więc staje się on płatnikiem składek. W przypadku osób zatrudnionych wielkość obciążeń fiskalnych zróżnicowana jest w zależności od wieku czy stopnia niepełnosprawności pracownika. Pracownik związany z mikroprzedsiębiorcą stosunkiem pracy podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, ubezpieczeniu zdrowotnemu, podatkowi dochodowemu od osób fizycznych, a ponadto pracodawca zobowiązany jest odprowadzać składki za swoich pracowników na Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Znaczne zmniejszenie obciążeń fiskalnych mikroprzedsiębiorcy jest związane ze zwolnieniem tej grupy z opłacania składek na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, gdyż opłacają je podmioty gospodarcze, które zatrudniają co najmniej 25 pracowników⁸, a także składek na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, gdyż dotyczy on przedsiębiorstw zatrudniających co najmniej 20 pracowników⁹. Te obciążenia ze względu na wielkość i charakter są szczególnie dotkliwe dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

Wysokość obciążeń fiskalnych z tytułu zatrudnienia pracownika przez mikroprzedsiębiorcę przy minimalnym wynagrodzeniu o pracę w 2018 roku (2100 zł) przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Obciążenia fiskalne przy minimalnym wynagrodzeniu o pracę w 2018 roku w Polsce

Wyszczególnienie	Stawki nominalne			Stawki kwotowe		
	Pracownik	Pracodawca	Razem	Pracownik	Pracodawca	Razem
Ub. emerytalne	9,76%	9,76%	19,52%	204,96 zł	204,96 zł	409,92 zł
Ub. rentowe	1,50%	6,50%	8%	31,50 zł	136,50 zł	168,00 zł
Ub. chorobowe	2,45%	x	2,45%	51,45 zł	0,00 zł	51,45 zł
Ub. wypadkowe	x	1,80%	1,67%	0,00 zł	37,80 zł	37,80 zł
Fundusz Pracy	x	2,45%	2,45%	0,00 zł	51,45 zł	51,45 zł
FGŚP	x	0,10%	0,10%	0,00 zł	2,10 zł	2,10 zł
Łączne składki ZUS	13,71%	20,61%	34,32%	287,91 zł	432,81 zł	720,72 zł
Ub. zdrowotne	9%	x	9%	163,09 zł	0,00 zł	163,09 zł
Podatek dochodowy	18%	x	18%	119,00 zł	0,00 zł	119,00 zł
Łączny koszt pracodawcy						2 532,81 zł
Klin podatkowy (w zł)						1 002,81 zł
Klin podatkowy(%)						39,59%

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyliczeń własnych.

Analizując dane zawarte w tabeli 3 można zauważyć, iż składki na ubezpieczenia społeczne obciążają zarówno pracownika jak i pracodawcę. Mikroprzedsiębiorcę obciążają częściowo składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe oraz w całości na ubezpieczenie wypadkowe, a także składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Łączna wysokość tych obciążeń wynosi 432,81 zł, co stanowi 20,61% wynagrodzenia brutto, a więc przy zatrudnieniu pracownika minimalne łączne koszty pracodawcy wynoszą 2532,81 zł w 2018 roku, przy wynagrodzeniu netto dla pracownika w kwocie 1530 zł. Pozostałe obciążenia

⁸ Ustawa z dnia 27.8.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, Dz.U. z 1997 Nr 123, poz. 776 ze zm.), art. 21 ust. 1.

⁹ Ustawa z dnia 4.03.1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, Dz. U. z 1996 r., Nr 70, poz. 335 ze zm.), art. 3.

fiskalne, tj. częściowo ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz w całości ubezpieczenie chorobowe, zdrowotne oraz podatek dochodowy od osób fizycznych obciążają pracownika. Płacowy klin podatkowy stanowiący różnicę między łącznymi kosztami pracodawcy a wynagrodzeniem netto pracownika wynosi przy minimalnym wynagrodzeniu w Polsce w 2018 roku – 1002,81 zł, co stanowi 39,59% ogólnych kosztów pracodawcy z tytułu zatrudnienia pracownika

Ustawodawca wprowadził pewne rozwiązania mające na celu zmniejszenie ciężaru podatkowego dla pracodawcy w przypadku gdy zatrudnia on pracowników którzy ukończyli 50. rok życia i w okresie 30 dni przed zatrudnieniem pozostawali w ewidencji bezrobotnych powiatowego urzędu pracy. W tej sytuacji przedsiębiorca nie opłaca składek na FP oraz FGŚP przez okres 12 miesięcy, począwszy od pierwszego miesiąca po zawarciu umowy o pracę ze wskazanymi osobami. Ponadto nie opłaca się składek za wszystkie osoby, które osiągnęły wiek wynoszący co najmniej: 55 lat - dla kobiet i 60 lat - dla mężczyzn. Ponadto pracodawcy oraz inne jednostki organizacyjne nie opłacają składek za zatrudnionych pracowników powracających z urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego lub urlopu wychowawczego w okresie 36 miesięcy począwszy od pierwszego miesiąca po powrocie z urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego lub urlopu wychowawczego¹⁰.

Uwarunkowania fiskalne a bariery rozwoju mikroprzedsiębiorców

Oprócz wysokości i struktury obciążeń fiskalnych pracy bardzo ważnym aspektem w prowadzeniu działalności gospodarczej mającym wpływ na rozwój mikroprzedsiębiorców są uwarunkowania fiskalne. W ramach kryterium pomiaru uwarunkowań fiskalnych uwzględniono dane pochodzące z raportu Doing Business 2018 opracowanego przez Bank Światowy¹¹.

Tabela 4. Warunki sprzyjające prowadzeniu działalności gospodarczej w krajach Unii Europejskiej wg rankingu Doing Business 2018

Kraj	Miejsce w rankingu	Kraj	Miejsce w rankingu
Dania	1	Francja	15
Wielka Brytania	2	Holandia	16
Szwecja	3	Słowenia	17
Estonia	4	Słowacja	18
Finlandia	5	Rumunia	19
Litwa	6	Włochy	20
Irlandia	7	Węgry	21
Łotwa	8	Bułgaria	22
Niemcy	9	Chorwacja	23
Austria	10	Belgia	24
Polska	11	Cypr	25
Hiszpania	12	Luksemburg	26
Portugalia	13	Grecja	27
Czechy	14	Malta	28

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Doing Business 2018, The World Bank Group 2018 z www.doingbusiness.org.

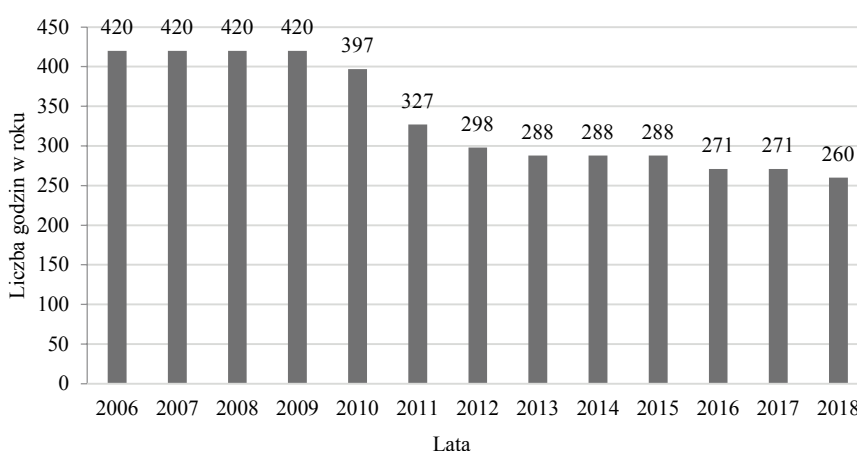
¹⁰ Ustawa z dnia 13.07.2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, Dz.U. z 2006 r. Nr 158, poz. 1121 ze zm., art. 9; ustawa z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, Dz. U. z 2008 r. nr 69, poz. 415 ze zm., art. 104

¹¹ Doing Business 2018, The World Bank Group 2018 - www.doingbusiness.org

Polska w ogólnej klasyfikacji poświęconej warunkom sprzyjającym prowadzeniu działalności gospodarczej znajduje się na 27 miejscu spośród 190 państw świata, wyodrębniając z rankingu kraje Unii Europejskiej, na 11 miejscu (patrz tab. 4).

Wyodrębniając z rankingu kryterium dotyczące uwarunkowań fiskalnych, Polska znajduje się na 51 miejscu w rankingu na 190 państw. Z raportu Banku Światowego wynika, iż przeciętnie polscy przedsiębiorcy poświęcają sprawom związanym z rozliczeniami z fiskusem 260 godzin w ciągu roku, a całkowite obciążenie fiskalne zysku kształtuje się na poziomie 40,5%.

Na rysunku 1 przedstawiono czas poświęcony przez przedsiębiorcę w Polsce na sprawy związane z obciążeniami fiskalnymi w latach 2006-2018.



Rysunek 1. Czas poświęcony rozliczeniom podatkowym w Polsce w liczbie godzin w roku w latach 2006-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Doing Business 2018, The World Bank Group 2018 z www.doingbusiness.org

Biorąc pod uwagę badane lata można zauważyć zmniejszającą się liczbę godzin w roku, którą polscy przedsiębiorcy muszą poświęcić na sprawy związane z rozliczaniem się z podatków. W latach 2006-2009 liczba ta wynosiła 420 godzin, a od roku 2010 zaczynała się stopniowo zmniejszać i w roku 2018 wynosi 260 godzin. Jest to pozytywna zmiana, na którą w dużej mierze wpływa zmniejszenie obowiązków sprawozdawczych i coraz bardziej powszechna informatyzacja rozliczeń podatkowych. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż długi okres czasu poświęcony sprawom podatkowym często zmusza przedsiębiorcę do zatrudnienia dodatkowego pracownika, który nie ma przełożenia na rozwój przedsiębiorstwa, lecz przede wszystkim zwiększa koszty prowadzonej działalności oraz utrudnia jej funkcjonowanie. Podatnicy ponadto bardziej dotkliwie odczuwają ryzyko podatkowe związane z niepewnością podatkową niż obiektywnie występujące ciężary fiskalne¹². Należy także podkreślić, iż regulacje

¹² S. Owsiak, *Finanse publiczne*, PWN, Warszawa 2005, s. 528.

prawne związane ze zmniejszeniem poziomu obciążeń fiskalnych mikroprzedsiębiorstw znacząco przyczyniają się do ich rozwoju¹³.

Podsumowanie i wnioski

Obciążenia fiskalne pracy nieodłącznie związane z prowadzeniem działalności gospodarczej przez mikroprzedsiębiorstwa. Zasadniczą kwestię w tym zakresie odgrywają obciążenia paropodatkowe pracy, wyrażające się w obowiązkowych składkach na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne. Dla mikroprzedsiębiorstw jest to jedna z większych barier w prowadzeniu i rozwoju działalności gospodarczej. Oprócz wysokości obciążeń fiskalnych należy zwrócić także uwagę na uwarunkowania fiskalne przedsiębiorstw w Polsce. W ostatnich latach Polska znacząco poprawę w kryterium czasu poświęconego rozliczeniom podatkowym. Należy jednak mieć na uwadze także kolejne uwarunkowania związane ze spójnością i stabilnością przepisów podatkowych. Pozytywną ostatnio zapowiadaną zmianą ze strony rządu i oczekiwaną przez mikroprzedsiębiorców jest uzależnienie wysokości planowanych obciążeń na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od przychodu mikroprzedsiębiorcy, co może w konsekwencji zmniejszyć obciążenia fiskalne dla rozpoczynających działalność gospodarczą czy przedsiębiorców będących w przejściowych kryzysach finansowych.

Bibliografia

- Doing Business 2018, The World Bank Group 2018 - www.doingbusiness.org.
- Działalność gospodarcza przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób w 2016 r., GUS, Warszawa 2017.
- Leibus I., Micro-enterprise tax as means of promoting entrepreneurship in Latvia, *Science and Studies of Accounting and Finance: Problems and Perspectives*, 2012, Volume 8, Number 1.
- Matejun M., Obciążenia ewidencyjne i fiskalne małych i średnich przedsiębiorstw, [w:] M. Matejun (red.), *Zarządzanie małą i średnią firmą w teorii i w ćwiczeniach*, Difin, Warszawa 2012
- Owsiak S., *Finanse publiczne*, PWN, Warszawa 2005.
- Rosiński R., Znaczenie obciążeń fiskalnych pracy w rozwoju mikroprzedsiębiorstw w Polsce, *Ekonomiczne Problemy Usług* nr 50, *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego*, Szczecin 2010 .
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych - www.zus.pl.
- Ustawa z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. 1998 Nr 137 poz. 887 ze zm.).
- Ustawa z dnia 27.8.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 1997 Nr 123, poz. 776 ze zm.).
- Ustawa z dnia 4.03.1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1996 r., Nr 70, poz. 335 ze zm.).
- Ustawa z dnia 13.07.2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2006 r. Nr 158, poz. 1121 ze zm.).
- Ustawa z dnia 20.04.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. nr 69, poz. 415 ze zm.).

¹³ I. Leibus, Micro-enterprise tax as means of promoting entrepreneurship in Latvia, *Science and Studies of Accounting and Finance: Problems and Perspectives*, 2012, Volume 8, Number 1, s. 120.

Summary

The purpose of the article is to present and analyze the fiscal burdens on labor of micro-enterprises in Poland with the separation of the burdens of a natural person running a business under the so-called self-employment and burdens paid by the entrepreneur for employees. The article presents also the fiscal conditions of conducting business activity based on data from the Doing Business 2018 report prepared by the World Bank Group. The basic issue of the scope of fiscal burdens on labor is quasi-tax burden, expressed in compulsory social security and health insurance contributions, which is one of the major barriers to microenterprises in the conduct and development of business. In recent years, Poland has achieved a significant improvement in terms of time devoted to tax settlements.

Keywords: labor costs, fiscal burden, micro-enterprise.

Informacja o autorze:

dr Rafał Rosiński
Politechnika Koszalińska
Wydział Nauk Ekonomicznych,
Katedra Finansów
ul. Eugeniusza Kwiatkowskiego 6e,
75-343 Koszalin
e-mail: rafal.rosinski@tu.koszalin.pl
ORCID: 0000-0002-9001-9922